

KASALXONA ICHI INFEKSIYALARINING PROFILAKTIKASI

¹Xolbekov Baxtiyor Baymanovich

ToshDavTU Termiz filiali, Tibbiy biologiya va gistologiya kafedrası, assistent,
Termiz shahri, O‘zbekiston

²Axmedova Saodat Tashboltayevna

ToshDavTU Termiz filiali, Mikrobiologiya, jamoat salomatligi, gigiyena va
menejment kafedrası, assistent, Termiz shahri, O‘zbekiston

Mavzuning dolzarbligi: Kasalxona ichi infeksiyalari (KII) — bu bemorlar davolanish yoki diagnostika jarayonida sog‘liqni saqlash muassasasida yuqtiradigan infeksiyon kasalliklardir. Ular sog‘liqni saqlash tizimida jiddiy muammo bo‘lib, bemorlarning sog‘ayish muddatini uzaytiradi, davolash xarajatlarini oshiradi va ba’zi hollarda o‘lim holatlariga olib keladi. Hozirgi kunda antibiotiklarga chidamli mikroorganizmlar paydo bo‘lishi KII bilan kurashishni yanada murakkablashtirmoqda. Shu sababli, bu infeksiyalarning oldini olish va nazorat qilish choralari tibbiyot amaliyotida dolzarb masaladir.

Tadqiqot maqsadi: Tadqiqotning maqsadi — kasalxona ichi infeksiyalarining asosiy manbalari va yuqish yo‘llarini aniqlash, shuningdek, ularni oldini olishda samarali gigiyenik va dezinfeksiya choralari tizimini ishlab chiqishdir.

Material va usullar: Tadqiqot davomida turli tibbiyot muassasalarida qayd etilgan KII holatlari tahlil qilindi. Mikrobiologik tekshiruvlar yordamida infeksiya qo‘zg‘atuvchilari (*Staphylococcus aureus*, *Pseudomonas aeruginosa*, *E. coli* va boshqalar) aniqlanib, ularning antibiotiklarga sezuvchanligi baholandi. Epidemiologik kuzatuv va statistik tahlil usullari qo‘llanildi.

Natijalar va muhokamalar: Olingan natijalar shuni ko‘rsatdiki, KII asosan jarrohlik, reanimatsiya va urologiya bo‘limlarida ko‘p uchraydi. Yuqishning asosiy yo‘llari — bemordan bemorga, tibbiy asbob-uskunalar, xodimlarning qo‘llari va muhit orqali. Dezinfeksiya rejimiga rioya qilinmaganda, ayniqsa, antibiotiklarga chidamli shtammlar tez tarqaladi. Tadqiqot davomida qo‘l gigiyenasiga e‘tibor kuchaytirilgan, asboblarni sterilizatsiya qilish protokollari yangilangan bo‘limlarda infeksiya darajasi 40–50% gacha kamaygani kuzatildi.

Xulosa: Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, kasalxona ichi infeksiyalarining asosiy sabablari — gigiyena qoidalariga amal qilmaslik, asbob-uskunalarining to‘liq sterilizatsiya qilinmasligi, hamda antibiotiklardan noto‘g‘ri foydalanish bilan bog‘liq. Infeksiya manbalari orasida tibbiyot xodimlarining qo‘llari, bemorlarning organizmi va atrof-muhit muhim rol o‘ynaydi.

Profilaktika choralarining samarali tizimi KII tarqalishini sezilarli kamaytiradi. Buning uchun: qo‘l gigiyenasi bo‘yicha qat’iy nazorat o‘rnatish; dezinfeksiya va sterilizatsiya jarayonlarini muntazam tekshirish; antibiotiklardan oqilona foydalanish; epidemiologik kuzatuv va laborator nazoratni kuchaytirish; xodimlarning gigiyenik bilim va malakasini oshirish zarur. Shunday qilib, kasalxona ichi infeksiyalarining oldini olishda tibbiy intizom, gigiyenik madaniyat va profilaktik nazorat tizimi hal qiluvchi ahamiyatga ega bo‘lib, bu bemor xavfsizligini ta’minlashning eng muhim shartidir.